

REFERAT Miljøudvalget 2018-2021 d. 20-11-2019

Mødedato Onsdag d. 20. november 2019 kl. 10:00

Mødested Mødeværelse 5

Mødedeltagere Jørn Lehmann, A, Olfert Krog, O, Michael Nielsen, C (Fravær), Bent Olsen, F, Mads Skau, V, Preben Friis-Hauge, V (Fravær), Vibeke Sypli Enrum, Ø

Indholdsfortegnelse

Energi- og miljøredegørelse 2018.....	3
Region Syddanmark som klimaregion - partnerskabsprojekt.....	5
Drøftelse af overordnet tilgang for udlæg af teglværksler i Råstofplan 2020.....	8
Drøftelse af overordnet tilgang for udlæg af klæg i Råstofplan 2020.....	11
Nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2020.....	14
Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding, matr.nr. 5t Fjeldsted By, Fjeldsted, Middelfart Kom:	17
Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på matr. 83 og 85 Anderup, Ste	19
Orientering om aktuelle sager.....	21
Eventuelt.....	22
Næste møde.....	23

Punkt 1: Energi- og miljøreddegørelse 2018

19/43397

Resumé

Regionsrådet behandler hvert år en Energi- og miljøreddegørelse, der omfatter energiforbruget og miljøaftrykket, der følger af driften af regionen som virksomhed. Energi- og miljøreddegørelse 2018 forelægges til orientering.

Sagsfremstilling

I henhold til ”Regler for byggeri i Region Syddanmark” skal der hvert år udarbejdes en samlet Energi- og miljøreddegørelse for regionen som virksomhed.

Energi- og miljøreddegørelsen er en årlig afrapportering af, hvordan virksomheden Region Syddanmark præsterer på parametrene ”energi” og ”miljø”, og dermed hvilken energi- og miljøbelastning regionen udgør – eller omvendt, hvordan Regionen eksempelvis medvirker som driver for en grøn udvikling.

Det overordnede mål, jvf. Klima- og Bæredygtigheds strategien 2016-2019, er for regionen som virksomhed at reducere udledningen af CO₂ med 40% i 2020 i forhold til 2004.

Overordnet er det konklusionen, at der er god fremdrift. Målet for CO₂-reduktionen i 2020 er nået med reddegørelsen i 2018 med 49,3%. Det flotte resultat for CO₂-udledningen skal ses i tæt sammenhæng med den nationale omlægning af energiforsyningen til en øget andel vedvarende energi.

I perioden er det samtidig lykkedes at opnå flotte besparelser på el-, varmekonsumet og vand, der er sænket med henholdsvis 9,4%, 15,7% og 12,7% siden 2011. Forklaringerne skal findes i bl.a. energieffektiviseringer af bygningerne (klimaskærmen – vinduer, facader, isolering etc.) LED, energioptimerede ventilationsanlæg, og en stigende grad af indkøbt energioptimeret medicoudstyr m.m., ligesom en række nye bygninger er taget i brug og gamle frasolgt. Der har samtidig været fokus på vandbesparende installationer i forbindelse med byggeri og renoveringer. En stor del af vandbesparelserne hænger dog sammen med, at der ikke længere er så mange døgnpatienter, hvorfor frekvensen af bade er stærkt faldende.

Med Energi- og miljøreddegørelse 2018 er der for første gang etableret en baseline for affald for sygehusenhederne i Region Syddanmark. Undersøgelsen viser bl.a., at sygehusenhederne har en samlet genanvendelsesprocent på 20%, og at 82% af det affald, der sendes til forbrænding er fra fraktionen ”dagrenovation”.

Transportopgørelse over CO₂-belastningen af transport i regionens egen bilflåde, herunder Ambulance Syd, præsenteres for andet år i Energi- og miljøreddegørelse 2018, og i år er analysen udvidet, således at også kørsel med udrykningskørsel i ambulancetjenesten Responce er medtaget.

Et særligt fokuspunkt i disse år er de mange store sygehusbyggerier, der i byggeprocessen påvirker regionens generelle ressourceforbrug. Ligesom den øgede frekvens af ambulante patienter, udvidede åbningstider, anvendelsen af stadig mere avanceret medicoudstyr og en højere produktivitet samlet set har betydning for ressourceforbruget.

Regionsrådet har besluttet at prioritere 11 af de 17 FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, hvoraf særligt 4 adresseres gennem Energi- og miljøredegørelsen.

Prioriteringen af de 11 verdensmål betyder, at Region Syddanmark som virksomhed ønsker at sætte et markant højere ambitionsniveau for at medvirke til, at regionen aktivt bidrager til at sikre en bæredygtig udvikling. For at understøtte dette arbejde er der nedsat en tværgående strategisk styregruppe med relevante interessenter, der gennem inddragelse af enhederne sikrer, at der skabes et bredt og fælles ejerskab for mål og indsatser.

Dette arbejde indarbejdes i den kommende klimastrategi. Energi- og miljøredegørelsen vil fremadrettet blive integreret i forhold til opfølgning på den interne indsats.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Til orientering.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Energi- og miljøredegørelse 2018

Bilag til Energi og miljøredegørelse 2018

Punkt 2: Region Syddanmark som klimaregion - partnerskabsprojekt

19/10436

Resumé

Regional Udvikling arbejder med udformning af den kommende Klimastrategi. Den tager afsæt i tre hovedområder: Klimaforebyggelse, cirkulær økonomi og klimatilpasning både i relation til Region Syddanmark som virksomhed og regionen som geografi. På mødet orienteres der kort om arbejdet med Klimastrategien.

Som en særlig indsats arbejdes der på signaturprojektet DK2020-Region (arbejdstitel), hvor alle regionens kommuner inviteres med i et partnerskab om at lave klimaplaner, der skal vise vejen til netto-nul i 2050, demonstrere, hvordan kommunen kan tilpasse sig de kommende klimaforandringer samt opgøre de miljømæssige, økonomiske og sociale effekter af indsatsen. Udvalget for Regional Udvikling anbefaler regionsrådet, at der til dette arbejde reserveres 3 mio.kr.

Sagsfremstilling

Regional Klimastrategi

I overensstemmelse med forslag til den nye regionale udviklingsstrategi, Fremtidens Syddanmark, udarbejdes p.t. udkast til klimastrategi. Udkastet vil både adressere klimaudfordringerne i et regionalt, geografisk perspektiv og beskrive klimaindsatser i Region Syddanmark som virksomhed. Det gøres med afsæt i tre hovedområder: Klimaforebyggelse, cirkulær økonomi og klimatilpasning. Der blev orienteret om status for arbejdet på det orienterende regionsrådsmøde den 23. oktober 2019, med vægt på det interne arbejde i regionen som virksomhed.

I Region Syddanmark som virksomhed er der igangsat en intern proces, der skal munde ud i en række forslag til interne mål og aktivitet, der skal indgå i strategien. Der er nedsat en strategisk styregruppe til at koordinere processen og under den er udpeget fem arbejdsgrupper, der har til opgave at konkretisere indsatsen.

I geografien Region Syddanmark lægger udkast til klimastrategi blandt andet op til at gennemføre mål og aktiviteter i forpligtende partnerskaber med relevante aktører, herunder kommuner, subregionale organisationer, nationale myndigheder mv. I forlængelse af det arbejder Regional Udvikling allerede med udvikling af partnerskabsbaserede projekter, som eksempelvis signaturprojektet DK2020-Region (arbejdstitel).

DK2020-Region (arbejdstitel)

DK2020-Region (arbejdstitel) er et nyt initiativ, som understøtter den kommende regionale klimastrategi og har til formål at gøre Region Syddanmark til den første klimaregion.

Initiativet vil bygge videre på det nuværende DK2020 program, hvor Realdania sammen med CONCITO understøtter 20 udvalgte kommuner i Danmark, heraf 5 i Region Syddanmark, med at udarbejde en samlet klimahandlingsplan. Planen skal beskrive, hvordan kommunen kan opnå netto-nuludledning af drivhusgasser i 2050, demonstrere, hvordan kommunen kan tilpasse sig de kommende klimaforandringer samt opgøre de miljømæssige, økonomiske og sociale effekter af indsatsen.

I DK2020-Region (arbejdstitel) etableres et partnerskab mellem alle interesserede syddanske kommuner og Region Syddanmark. Administrationen er i dialog med Realdania og CONCITO om et samarbejde i forlængelse af DK2020. Regionen og kommunerne skal udarbejde klimahandlingsplaner, der lever op til kravene i CAP Frameworket. CAP

Frameworket er en metode udviklet af C40-netværket (et samarbejde mellem 94 af verdens større byer). Det skal hjælpe byerne med at tilpasse deres klimaplaner til Parisaftalens målsætninger. Der følger et teknisk assistanceprogram med, der skal understøtte planlægning og implementering og dertil skabe merværdi for borgere og lokalsamfund af de klimatiltag og –løsninger som gennemføres.

DK2020-Region (arbejdstitel) partnerskabet tager udgangspunkt i Realdanias DK2020 indsats. Initiativet udvikles i tæt samarbejde med de fem syddanske kommuner, der deltager i DK2020: Assens, Middelfart, Fredericia, Vejle og Sønderborg kommuner. I DK2020-Region (arbejdstitel) initiativet skal værktøjer videreudvikles på baggrund af erfaringerne fra de fem kommuner.

Målet er, at DK2020 Region partnerskabet skal anvise konkrete handlinger til, hvordan den samlede region vil bidrage til at opfylde den nationale forpligtelse i forhold til Parisaftalen. I projektbeskrivelsen (bilag) henvises også til, at parterne skal vise, hvordan man vil leve op til den nationale målsætning om at reducere CO₂-udledningen med 70% i 2030. Regionsrådet har endnu ikke vedtaget Klimastrategiens mål, herunder om man vil følge den nationale målsætning. Det vurderes, at det er en målsætning, der kan samle alle parter og vælger regionsrådet en anden målsætning, vil dette kunne indarbejdes i projektet.

Initiativet vil i givet fald betyde, at Region Syddanmark bliver den første DK2020 region.

Region Syddanmark vil indgå på lige fod med kommunerne i partnerskabet, påtage sig opgaven med at løfte en sekretariatsfunktion samt stå for grundfinansieringen i opstartsfasen. I løbet af projektperioden 2020-23 vil de resterende 17 kommuner i Region Syddanmark blive inviteret med til at deltage som partner og deltage i arbejdet med at udarbejde den regionale klimahandlingsplan samt at deltage i de temapakker, de finder relevante.

Det er både mere effektivt, ressourceoptimerende og udviklende, at kommunerne og regionen forsøger at finde løsninger på problemer, der enten er enslydende og/eller går på tværs af kommunegrænser. Region Syddanmark rolle vil være – udover at arbejde med egen handleplan og implementering af denne – at facilitere samarbejdet og stille analyser og redskaber til rådighed.

Til at kvalificere det omfattende arbejde i DK2020-Region (arbejdstitel) partnerskabet med at udarbejde klimaplaner og implementere handlinger til klimaforebyggelse, klimatilpasning og omstilling til cirkulær økonomi, har partnerskabet brug for bistand til eksempelvis at afdække: CO₂ baseline, regionale energi- og klimascenarier, samspil med national klimalov og indsatser, virkemiddelkatalog, processer og metoder for lokal involvering af borgere og implementering, governanceudvikling osv. Det indstilles, at der afsættes 3 mio.kr.

Projektbeskrivelse for DK2020-Region (arbejdstitel) er vedlagt som bilag.

Administrationen vil på mødet give et kort oplæg om status for arbejdet med Klimastrategien, særligt om arbejdet i det geografiske perspektiv (den eksterne del af strategien). Der vil også være mulighed for drøftelser af eventuelle refleksioner fra det orienterende regionsrådsmøde.

En synopsis for den samlede strategi vil blive forelagt udvalget på mødet i december, mens det færdige udkast forelægges på udvalgets møde i februar 2020.

Udvalget for Regional Udvikling tog på mødet den 11. november 2019 orienteringen om status for arbejdet med Klimastrategien til efterretning samt anbefalede overfor regionsrådet, at der overføres 3 mio. kr. fra bevillingsområdet Øvrige Omkostninger i 2019 til klimaområdet, som reserveres til at indgå som regional medfinansiering af signaturprojektet DK2020-Region (arbejdstitel).

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Til orientering.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

DK2020Region - Projektbeskrivelse

Punkt 3: Drøftelse af overordnet tilgang for udlæg af teglværksler i Råstofplan 2020

19/18630

Resumé

Grøn omstilling, klima og ressourcer er et af de 6 strategiske spor i den kommende regionale udviklingsplan. Råstofplanen er en af de delstrategier, der skal medvirke til at nå sporets mål om omstilling til mere cirkulær økonomi med mere effektiv brug af ressourcer, herunder råstoffer.

På tidligere udvalgs møder er den overordnede tilgang til forsyningen med sand, sten og grus blevet drøftet. På dette udvalgsmøde drøftes det indledende, hvilken overordnet tilgang indvinding og forsyning med teglværksler, der skal fastlægges, og dermed hvilken retning der følges i udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2020.

Sagsfremstilling

Teglværkerne forædler råstoffet ler til teglsten, der sælges i hele landet og eksporteres til mange steder i Europa. I Region Syddanmark foregår produktionen på fem teglværker ved Egersund i Sønderborg Kommune, på et teglværk i Esbjerg Kommune samt på to teglværker på Fyn, henholdsvis i Assens og Svendborg Kommuner.

I Region Syddanmark er der i gennemsnit i perioden 2008 til 2018 indvundet 207.000 m³/år ler til teglværksbrug. Det svarer til lidt under halvdelen af alt det ler, der indvindes til teglproduktion i hele Danmark.

Produktionsapparatet i teglværksindustrien er investeringstungt og omfatter fx tørreanlæg, robotter og automatiserede tunnelovne. Derfor er det væsentligt for den fortsatte drift og investering i virksomhederne, at der er sikkerhed for at kunne indvinde tilstrækkeligt med kvalitetsler i en rimelig afstand fra teglværkerne.

Strategien i Råstofplan 2016 er derfor, at teglværksindustrien skal have muligheder for indvinding til fortsat produktion i mindst 24 år, fortrinsvis indenfor en afstand på 30 km fra teglværkerne.

Grave- og interesseområder

Gulbrændende ler indvindes fra grave, hvor der graves forholdsvist dybt og på det samme sted gennem flere år. Rødblændende ler indvindes fra de øverste 1-2 meter under muldlaget. Indvindingen sker typisk i løbet af få uger om året.

Der er udlagt graveområder for gulbrændende ler nær teglværkerne. På Fyn er der udlagt graveområder for rødblændende ler, mens rødblændende ler indvindes udenfor graveområder i Jylland. På Fyn er forekomsten af ler kortlagt, og det har derfor været muligt at afgrænse graveområder med en tilstrækkelig ressource. Derimod er der ikke udlagt graveområder for rødblændende ler i Jylland. Her gives tilladelser til indvinding efter en nærmere vurdering af de konkrete miljøforhold og kræver desuden, jf. råstofplanen, miljøudvalgets accept i hvert enkelt tilfælde. Lerindvindingen i Region Syddanmark er nærmere beskrevet i bilaget til dagsordenspunktet.

På nuværende tidspunkt er der ikke tilstrækkelig viden om lerforekomsterne i Jylland til, at det vil være meningsfuldt at afgrænse graveområder for rødblændende ler.

Indkomne idéer og forslag

I forbindelse med indkaldelsen af idéer og forslag er der kommet to høringssvar, der omhandler teglværksler.

Et af de fynske teglværker foreslår, at der udlægges konkrete nye områder, mens andre områder foreslås udtaget. Administrationen er i gang med at miljøvurdere de foreslåede områder. I miljøvurderingen beskrives, hvilken påvirkning der vil være af lergravning på de pågældende steder

Lertranskøb, der indvinder for flere af de sønderjyske teglværker, har foreslået en udvidelse af et interesseområde og mener i øvrigt ikke at der er behov for at udlægge graveområder i Sønderjylland.

Graveområder for teglværksler i Råstofplan 2020

Regionsrådets beslutning om at arbejde målrettet mod opfyldelsen af FN's verdensmål medfører et paradigmeskifte på råstofområdet. Råstofplan 2020 markerer starten på en glidende overgang mod en mere bæredygtig udvikling. Et paradigmeskifte der skal medvirke til at nå målet om omstilling til mere cirkulær økonomi med mere effektiv brug af ressourcer herunder råstoffer.

Det flytter naturligt fokus til andre emner og hensyn end de, der har været centrale i de tidligere planer. Derfor er der også en række emner og forhold, som det er nødvendigt at belyse nærmere: dels fordi råstofplanen har direkte konsekvenser for borgere, erhverv og kommuner, men også fordi der bør sikres en bevægelse i en reel bæredygtig retning. Dette er ikke mindst relevant i forhold til brugen af teglværksler til byggeri m.m.

For at kunne tage første skridt mod en bæredygtig råstofforvaltning er der behov for analyser af, hvad der faktisk kan forventes at kunne have en effekt i forhold til omstilling mod en bæredygtig råstofforvaltning. Desuden er der brug for dialog, videnopbygning og nytænkning i samarbejde med nye aktører, der kan bidrage til paradigmeskiftet. Der skal være grundlag for at pege på indsatser og udviklingsprojekter i Råstofplan 2020, så der i den næste planperiode opnås mere viden om, hvad der betyder noget for en bæredygtig udvikling på råstofområdet. Derved opnås et bedre beslutningsgrundlag for at komme endnu tættere på opfyldelsen af verdensmål 12 i de kommende planer.

Administrationen anbefaler at den nuværende tilgang til indvinding og forsyning med teglværksler i råstofplan 2016 fastholdes i den kommende råstofplan 2020, sideløbende med de indsatser der er nævnt herover.

Indstilling

Det indstiles,

At udvalget drøfter den overordnede tilgang til udlæg af graveområder for teglværksler i Råstofplan 2020, og at udvalgets input indgår i det videre arbejde med udarbejdelse af forslag til Råstofplan 2020

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Udvalget drøftede den overordnede tilgang til udlæg af graveområder for teglværksler i Råstofplan 2020. Udvalgets input indgår i det videre arbejde med udarbejdelse af forslag til Råstofplan 2020.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - Lerindvinding til teglproduktion

Punkt 4: Drøftelse af overordnet tilgang for udlæg af klæg i Råstofplan 2020

19/18630

Resumé

Grøn omstilling, klima og ressourcer er et af de 6 strategiske spor i den kommende regionale udviklingsplan. Råstofplanen er en af de delstrategier, der skal medvirke til at nå sporets mål om omstilling til mere cirkulær økonomi med mere effektiv brug af ressourcer herunder råstoffer, samt målet om at mindske konsekvenserne ved forhøjede vandstande og ekstremvejr.

På tidligere udvalgs møder er den overordnede tilgang til forsyningen med sand, sten og grus blevet drøftet. På dette udvalgs møde drøftes det indledende, hvilken overordnet tilgang indvinding og forsyning med klæg, der skal fastlægges, og dermed hvilken retning der følges i udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2020.

Sagsfremstilling

I forslag til den regionale udviklingsstrategi er det et delmål at mindske negative konsekvenser ved forhøjede vandstande og ekstremvejr. I lyset af de klimaforandringer der forventes over de kommende år, kan der være behov for at forstærke digerne langs Vadehavet, hvis alle landområder fortsat skal have den nuværende beskyttelse.

Digerne er typisk opbygget af en sandkerne og øverst et lag af materialet klæg. Klæg er en jordart der aflejres af tidevandsprocesserne i Vadehavet. Klægen består af en blanding af sand, organisk materiale og finkornet ler. Klægen har egenskaber der gør den egnet til at modstå bølgepåvirkning og samtidig være vækstmedie for græs. I den danske del af Vadehavsområdet er der tradition for græsklædte diger, mens der længere mod syd også ses andre belægningsarter.

Ressourcer og behov

I råstofplan 2016 er der udlagt tre graveområder for klæg. Det skønnes at der i de tre områder er 190.000 m³ klæg. I perioden 2006 – 2018 er der indvundet i alt 4.229 m³, svarende til en gennemsnitlig indvinding på ca. 350 m³ pr. år.

Ressourcebehovet kan overordnet opdeles i tre kategorier:

- Behov til almindeligt vedligehold af digerne
- Behov til udbedring efter eventuelle digebrud
- Behov til forstærkning/forhøjelse af diger

Til almindeligt vedligehold er der tilstrækkeligt til flere hundrede år i de udlagte graveområder. Der har ikke været kraftige storme der har ført til større skader eller digebrud i de seneste år.

Den største udfordring er at vurdere behovet for klæg til forstærkning af digerne, i lyset af de klimaforandringer der forventes over de kommende år.

Regionen og Vadehavskommunerne har i fællesskab henvendt sig til miljøministeren i 2017 med et ønske om, at staten udarbejder et grundlag for at vurdere behovet for digeforstærkning. Ministeren henviste til VLAK-regeringens kystbeskyttelsesinitiativer, navnlig at DMI og Kystdirektoratet er i gang med at udarbejde et klimaatlas og en opdateret oversigt over de nuværende digestyrker. Klimaatlasset bidrager med viden til forudsigelse af bl.a. havvandstandsforhøjelser i fremtiden. Vurderingen af de nuværende digestyrker er, sammen med klimaatlasset, vigtige værktøjer som beslutningsgrundlag for at estimere behovet for at forstærke digerne. Første udgave af klimaatlasset er offentliggjort og arbejdet med digestyrker forventes afsluttet i år. Herefter forventes det at kommuner, digelag og Kystdirektoratet i samarbejde vurderer, hvor høje digerne skal være. På baggrund heraf vil det samlede behov for klæg til forstærkning af digerne formentlig kunne estimeres.

Administrationen har fået oplyst at der arbejdes på enkeltprojekter om forstærkning af konkrete digestrækninger. Til de foreslåede projekter kan der blive behov for mere klæg end der er i de nuværende graveområder. I bilag til dette dagsordenspunkt er der givet en uddybning af ovenstående.

Dialog og samarbejde

Som en del af arbejdet med at forberede planlægningen for klæg er der nedsat en politisk og en teknisk følgegruppe. Formålet med følgegrupperne er at sikre lokal forankring og at styrke dialogen og samarbejdet i arbejdet med regionens planlægning for klægområder til digerne.

På de tekniske følgegruppemøder har interessenterne udtrykt ønske om at der i planlægningsarbejdet fokuseres på minimering af transportafstand og muligheder for at lægge klæg i depoter, så der ikke skal graves hvert år.

På det politiske følgegruppemøde var der udtalt enighed om, at regionen bør arbejde videre med mulighederne for at udlægge nye graveområder umiddelbart udenfor Natura 2000-områderne, så tæt på digerne som muligt og ud fra et ønske om at der udlægges graveområder "jævnt fordelt" fra nord til syd.

På møderne i den tekniske følgegruppe drøftes andre emner for, hvordan der kan tilvejebringes mere klæg. Det er f.eks. kommunernes mulighed for at indtænke nyttiggørelse af klæg fra anlægs- og naturgenopretningsprojekter i marsken. En sådan nyttiggørelse af overskudsjorden vil kunne bidrage til det almindelige vedligehold af digerne. På øerne er der gamle klæggrave der muligvis kan indgå i naturprojekter, hvorved der bliver klæg til overs.

Kortlægning af klæg

Med udgangspunkt heri har administrationen som et første tiltag gennem de seneste år kortlagt klægforekomster i marsken uden for Natura 2000. Forholdet til Natura 2000-området og kortlægningen er nærmere beskrevet i bilaget til dagsordenspunktet. Kortlægningen har vist at der kan findes store mængder klæg uden for Natura 2000-området. Områderne er rimeligt jævnt fordelt mellem Esbjerg og Højer. Administrationen er i gang med at udarbejde miljørapporter for de kortlagte områder. Miljørapporterne beskriver, hvilken påvirkning der vil være af klæggravning de pågældende steder.

Graveområder for klæg i Råstofplan 2020

Det er ikke muligt i øjeblikket at estimere behovet for klæg til forstærkning af digerne. I lyset af de klimaforandringer der forventes over de kommende år, må det dog forventes at der er behov for at forstærke digerne langs Vadehavet. Det understreges af, at der allerede arbejdes på flere enkeltprojekter til forstærkning af digerne. Dermed vil der være brug for at udlægge flere graveområder til indvinding af klæg.

Administrationen foreslår derfor, at der i Råstofplan 2020, på baggrund af den gennemførte kortlægning og miljøvurdering, udlægges nye klæggraveområder. Graveområder der er placeret umiddelbart udenfor Natura 2000-områderne, så tæt på digerene som muligt og ud fra et ønske om at der udlægges graveområder ”jævnt fordelt” fra nord til syd.

Dialogen og samarbejdet i følgegrupperne er væsentlige for regionens arbejde med klæg videre frem. Her kan behovet for klæg, lokale tiltag og projekter og kommende indsatser i Råstofplan 2020 drøftes. Det kan være f.eks. være om kortlægning af klægforekomster på øerne skal være regionens næste indsats.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter den overordnede tilgang til udlæg af klæggraveområder i Råstofplan 2020, og at udvalgets input indgår i det videre arbejde med udarbejdelse af forslag til Råstofplan 2020

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Udvalget drøftede den overordnede tilgang til udlæg af klæggraveområder i Råstofplan 2020. Udvalgets input indgår i det videre arbejde med udarbejdelse af forslag til Råstofplan 2020.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - Råstoffer til klimatilpasning godkendt 06.11.2019.pdf

Punkt 5: Nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2020

19/43763

Resumé

Den årlige arbejdsplan fastsætter, hvor i regionen der skal startes ny videregående indsats. Forslaget for 2020 indeholder den del af regionens indsats, som udvalget skal træffe beslutning om. Der foreslås opstart af 47 nye videregående indsatser. Efter udvalgets behandling af forslaget fremlægges det i offentlig høring i 4 uger, hvorefter arbejdsplanen vil blive forelagt miljøudvalget til endelig beslutning.

Sagsfremstilling

Forslag til nye videregående forureningsundersøgelser og oprensninger omfatter den del af den videregående indsats, som skal beslutes for 2020. Derudover er en stor del af regionens aktiviteter på jordforureningsområdet i 2020 allerede besluttet, fordi de enten er lovbundne, videreført fra tidligere, akut igangsat eller er fastlagt i tidligere handleplaner.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af principperne i Jordforureningsstrategi 2017. I strategien har grundvandet højeste prioritet, og målet er at opnå 'mest godt grundvand for pengene'. Regionen er inddelt i fire prioriteringsgrupper ud fra dette rationale. Fokus er også på indeklima-problemer i boliger og i særlige tilfælde prioriteres en indsats af hensyn til overfladevand eller for at hindre direkte kontakt med forurennet jord.

Ud fra den nuværende status for grundvandsindsatsen og den aktuelle viden om akutte forureninger foreslås, at regionen starter nye videregående undersøgelser og oprensninger op på 47 lokaliteter. Ved oprensning forstås her en afværgeindsats, som sikrer mod, at forureningen kan udgøre en risiko. Der kan således efterlades en forurening, hvis det er dokumenteret, at den ikke udgør nogen risiko.

Lister med de foreslåede nye undersøgelser og oprensninger ses i bilag 1. Her fremgår desuden prioriteringsgrundlaget samt et kort over lokaliteterne. 5 af lokaliteterne udvælges som følge af forurening med pesticider.

Som noget nyt i 2020 igangsættes 5 såkaldte pakkesager. Pakkesager er akut prioriterede boliglokaliteter, hvor evt. oprensning i form af afgravning, kan ske i direkte sammenhæng med forureningsundersøgelserne.

Overblik over de 47 nye videregående indsatser:

Grundvand

- 19 videregående undersøgelser af grundvandsprioriterede forureninger med højmobile stoffer samt pesticider i sårbare grundvandsområder i Aabenraa, Gråsten, Odense Vest, Tinglev, Langeland, Svendborg og Nyborg. 7 af disse er lossepladser.
- 6 videregående undersøgelser af akut prioriterede forureninger, der udgør en risiko for betydningsfuldt grundvand.

Grundvand / Indeklima

- 3 videregående undersøgelser af forurening med olie eller klorerede opløsningsmidler, der udgør en risiko for indeklimaet i boliger og for betydningsfuldt grundvand.

Grundvand / indeklima / kontakt

- 3 videregående undersøgelser med risiko for værdifuldt grundvand, indeklima og kontakt. 2 af de 3 er lossepladser.

Grundvand / Kontaktrisiko

- 2 videregående undersøgelser med risiko for kontakt og betydningsfuldt grundvand. Heraf en losseplads.

Grundvand / overfladevand

- 1 videregående undersøgelse med risiko for grundvand og overfladevand. Der er tale om en losseplads.

Indeklima

- 1 videregående undersøgelse af akut prioriteret forurening, hvor et højt indhold af flygtige stoffer udgør en risiko for indeklimaet i boliger.

Indeklima / kontakt

- 1 videregående undersøgelse af akut prioriteret forurening, hvor tjæreprodukter og klorerede opløsningsmidler udgør en risiko for henholdsvis kontakt og indeklima.

Kontaktrisiko

- 4 videregående undersøgelser af akut prioriteret forurening, hvor enten DDT- eller tungmetalfurening udgør en kontaktrisiko ved boligerne.
- 2 oprensninger af overfladefureninger ved boliger.
- 5 akut prioriterede ”pakkesager”, hvor høje indhold af tungmetaller udgør en risiko for boliganvendelsen. Hvis oprensning er nødvendig, gennemføres denne i direkte sammenhæng med forureningsundersøgelserne, da oprensningsmetoden vil være afgravning.

Der skal her gøres opmærksom på, at den varslede bekendtgørelse om Grundrisk, der handler om et system til prioritering af grundvandslokaliteter, kan få indflydelse på arbejdsprogram.

Øvrige videregående indsatser

Foruden de ovenfor beskrevne indsatser arbejdes der med en række andre videregående indsatser i 2020:

- Værditabsordningen. Aktuelt er der 31 værditabsager, hvor regionen lægger arbejdskraften, mens staten betaler for undersøgelser og afværge af forureninger.
- Generationsforureninger. Grindsted og Kærgården.

Videregående indsatser vil ofte strække sig over flere år. Aktuelt er der 37 igangværende indsatser.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget fremlægger ”Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2020” i offentlig høring i 4 uger.

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Indstillingen blev tiltrådt.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

AP2020 - Jordforurening - Forslag til nye undersøgelser og oprensninger i 2020

Punkt 6: Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding, matr.nr. 5t Fjeldsted By, Fjeldsted, Middelfart Kommune

19/434

Resumé

Der er udarbejdet forslag til råstoffilladelse til Fjeldsted Møllegård ApS til indvinding af sand, grus og sten på del af matr.nr. 5t Fjeldsted By, Fjeldsted, Middelfart Kommune. Arealet udgør 4,5 ha, og der forventes en årlig indvinding på op til 30.000 m³. Tilladelsen gælder 10 år frem, og efterbehandling vil ske til natur med søer og landbrug. Arealet ligger i graveområde for sand, grus og sten i Råstofplan 2016.

Sagsfremstilling

Fjeldsted Møllegård ApS fik i 2007 tilladelse til indvinding af op til 22.000 m³ sand, grus og sten på 4,5 ha af matr.nr. 5t Fjeldsted By, Fjeldsted. Da indvindingen ikke er afsluttet, er der nu ansøgt om forlængelse af tilladelsen 10 år frem i tiden og med en forøgelse af indvindings-mængden, således at der kan indvindes op til 30.000 m³ årligt.

Tilladelsen i 2007 blev påklaget til Naturklagenævnet på grund af, at der var givet dispensation til fjernelse af beskyttede diger. Klager fik medhold, og de beskyttede diger var således ikke en del af det areal, der blev givet tilladelse til, da afgørelsen blev meddelt i december 2009.

Arealet er beliggende inden for Råstofplan 2016 område, og efterbehandling vil ske til natur med søer og landbrug.

Der er ikke indkommet bemærkninger fra naboer i forbindelse med partshøringen.

På baggrund af Middelfart Kommunes ønsker om at beskytte værdifuldt grundvand, er der indsat vilkår i tilladelsen om bl.a. gravedybe og afstand til markvandingsboring og om, at der ikke jordbehandles, dyrkes, gødes eller sprøjtes i bræmmen omkring den efterbehandlede sø.

Middelfart Kommune har givet tilladelse til, at den eksisterende adgangsvej fortsat kan anvendes.

Odense Bys Museum har anbefalet, at der foretages arkæologisk forundersøgelse, før gravearbejdet igangsættes.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget godkender den udarbejdede tilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Indstillingen blev tiltrådt.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forslag til råstoftilladelse - matr.nr. 5t Fjeldsted

Kortbilag til indstilling - matr.nr. 5t Fjeldsted By, Fjeldsted

Punkt 7: Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på matr. 83 og 85 Anderup, Stepping i Kolding Kommune

14/27348

Resumé

Der er udarbejdet et forslag til råstoftilladelse til erhvervsmæssig indvinding af sand, grus og sten til Torben Clausen A/S på matr. 83 og 85 Anderup, Stepping, som ligger ca. 1,3 km øst for Stepping i Kolding Kommune. Hele arealet efterbehandles til landbrugsmæssig drift og muligvis en mindre sø. Arealet ligger i graveområdet "Stepping" for sand, grus og sten i Råstofplan 2016.

Sagsfremstilling

Torben Clausen A/S har i 2012 søgt om tilladelse til etablering af en ny råstofgrav til indvinding af sand, grus og sten på 24,6 ha på matr. nr. 83 og 85 Anderup, Stepping. Der er ansøgt om indvinding op til 110.000 m³ sand, grus og sten pr. år. Tidligere VVM-screeninger og tilladelser har alle været påklaget, og den seneste råstoftilladelse er hjemvist til fornyet behandling i december 2018, hvorfor der er udarbejdet et nyt forslag til råstoftilladelse.

Det ansøgte projektareal er beliggende inden for de udpegede graveområder i Region Syddanmarks Råstofplan 2016.

Det ansøgte areal ligger i et kuperet område, hvor råstofferne er dækket af 2 til 4 meter overjord. Der vil blive gravet råstoffer ned til 10 meter under terræn, heraf ca. 2 meter under grundvandsspejlet. Under indvindingen anvendes overjorden til støjvælde omkring det åbne indvindingsområde. Der vil ske en løbende efterbehandling af færdiggravede arealer, således at der maksimalt er 5 ha åbent ad gangen.

Der er i den indledende høring indkommet høringssvar fra Kolding Kommune. Kolding Kommune er bl.a. kommet med bemærkninger til placering af serviceområdet uden for indvindingsområdet, naturområder, løvfrøer i sø uden for indvindingsområdet og vejadgangen.

Kommunen mener, at det vil være hensigtsmæssigt at placere serviceområdet inden for indvindingsområdet, så det er reguleret af råstofloven. Regionen har dog imødekommet ansøgers ønske om at placere maskiner og tankanlæg ved den nærliggende ejendom, da det er mindre risikofyldt i forhold til forurening end parkering inden for selve indvindingsområdet.

Der ligger 3 beskyttede naturarealer tæt på indvindingsområdet. I den forbindelse har administrationen indsat afstandsvilkår, således at indvindingen ikke forårsager en dræningseffekt af de beskyttede naturområder.

I umiddelbar nærhed af indvindingsområdet ligger en beskyttet sø, som er levested for løvfrøer. Løvfrøer er en særlig beskyttet art. Selve indvindingen vil ikke kunne påvirke søen, men lastbilerne skal køre tæt forbi søen. Kommunen ønsker en række vilkår i råstoftilladelsen for at beskytte løvfrøerne. Der kan ikke stilles vilkår i råstoftilladelsen for områder uden for indvindingsområdet. Det fremgår af det projekt, der er miljøscreenet, at løvfrøerne vil blive beskyttet af nye levende hegn. Lodsejer har bekræftet, at disse tiltag vil blive gennemført som en forudsætning for projektet.

Kommunen har tidligere meddelt tilladelse til, at Anderup Skovvej må benyttes i forbindelse med råstoftransporten ud af området. Derudover er kommunen bekendt med en alternativ adgang ud af området, direkte til Langforte. I forslag til råstoftilladelse er der ikke taget stilling til den alternative adgangsvej, idet ansøger har valgt at fastholde det oprindelige projekt, hvor alle råstoffer skal via Anderup Skovvej.

I forbindelse med partshøringen er der indkommet tre høringssvar fra henholdsvis Kolding Kommune og to naboer.

Kommunens bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer af tilladelsens vilkår, idet emnerne tidligere har været vurderet i forbindelse med den indledende høring. Derudover vil kommunen gerne have indsat en forudsætning om, at tilladelsen ikke må udnyttes før retssagen mellem naboerne og klagenævnet er afgjort.

Naboernes høringssvar er forholdsvis enslydende, og de ønsker begge, at tilladelsen holdes tilbage, indtil retssagen er afgjort i marts 2020. Derudover ønsker de et tættere samarbejde mellem regionen og Kolding Kommune om en fælles vejløsning. Derudover har den ene nabo bedt om, at der findes en anden adgangsvej til hans ejendom. Administrationen har videresendt høringssvaret til Kolding Kommune, da der er tale om en privat fælles vej, hvor kommunen er vejmyndighed.

Det er administrationens vurdering, at afventning af retssagen ikke kan indsættes som en forudsætning for ibrugtagning af råstoftilladelsen. Det er heller ikke muligt at anvende råstofloven til at ekspropriere lodsejernes ejendomme til fordel for en vej ind i området.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget godkender den udarbejdede råstoftilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Et flertal i udvalget tiltrådte indstillingen. Vibeke Sypli Enrum (Ø) undlod at stemme.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Råstoftilladelse på matr. 83 og 85 Anderup, Stepping i Kolding Kommune

Kortbilag til dagsordenspunkt

Punkt 8: Orientering om aktuelle sager

19/112

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Administrationen orienterede bl.a. om forurening ved Himmark Strand og forslag om kompensation til naboer til råstofgrave.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 9: Eventuelt

19/112

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Intet.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 10: Næste møde

19/112

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 9. december 2019 kl. 12.30 – 14.30 i regionshuset.

Mødeplanen for 2020 er:

Møde	Bemærkninger
Torsdag 23. januar 2020 kl. 12 - 14	
Onsdag 19. februar 2020 kl. 10 - 12	Mødet skal holdes i regionshuset
Torsdag 19. marts 2020 kl. 11 - 14	Mødet holdes hos Sønderjysk Landbrugsforening i Vojens
Onsdag 15. april 2020 kl. 10 - 12	
Onsdag 13. maj 2020 kl. 9 - 11	Mødet skal holdes i regionshuset.
Torsdag 18. juni 2020 kl. 10 - 12	
Torsdag 27. august 2020 kl. 10 - 12	
Torsdag 17. september 2020 kl. 12 - 14	
Onsdag 21. oktober 2020 kl. 10 - 12	
Torsdag 19. november 2020 kl. 10 - 12	WHINN sidste dag

Torsdag 10. december 2020 kl. 12
- 14

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 20-11-2019

Næste møde er mandag den 9. december 2019 kl. 12.30 – 14.30 i regionshuset.

Preben Friis-Hauge og Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.